

mi, könnyen kiheverhető egyenetlenséget. A prousti iskola nem rossz iskola. Kuncz Aladár óta nincs tudatos követője Erdélyben. Bizonyoságtétel is akar lenni Szemlér részéről, hogy szűk provincializmusokból szélesebb, naposabb magaslatokra vágyik, ahonnan egyetemesebb, átfogóbb a látás. Egy lépés az Európa felé s mégsem szintelenítő lépés. Nemerdeyi olvasó számára könnyebben megközelíthető, de az erdélyi is magára ismerhet benne. Erdéklődéssel nézünk a folytatás elé. (Szentimrei Jenő)

A KÉT ALFA. (Adorján Péter regénye, Grafica, Oradea, 1939). Különösebb írói és elvi igények nélkül megírt története két embernek és egy asszonynak. Sajnos a témának annyi, közöttük klasszikus, változatát ismeri az olvasó, hogy szinte magától értődő, mikor a szándékosan megoldás nélkül végződő könyvet bizonyos kiábrándulással teszi le. Mert nemcsak a kérdés akár esztétikai, akár társadalmi megoldását nem kapta, de aligha egyetlen színt, szempontot vagy motívumot, sőt figurát is. A „két Alfa“, a társas könyvkiadó cég két unokatestvér-tulajdonosa nagyrészt a történet eseménytelensége következtében válik tipussá, az asszonnyal együtt, aki az egyik Alfa felesége, de a másikat szereti s akiről szerző a befejezetlenségért való mentegőzésben árulja el, hogy „szerelme megint afele az Alfa felé fordul, aki nincs mellette“. Ilyen körülmények között valójában lényegtelen, hogy a szigorúan csak regényfigurákként felfogható és elképzelhető alakok miként állanak az olvasó előtt. Henrik éppúgy lehetne rossz férj, mint ahogy jó s Márton lehetne éppoly racionális, mint amilyen romantikus, a cselekmény azzal adott, hogy a folyton más után vágyakozó Hella egyikhez férjhez ment. Azzal viszont, hogy az olvasó s a kiadóhoz intézett levele szerint maga a szerző sem tudja, ki mellett dönt végül, nyitva marad a

regény végén is. Hogy az olvasó ilyen körülmények között nem is érdeklődik különösebben a megoldás iránt, az természetes. Az egésznek semmi köze ahhoz, ami az olvasó körül van s a cselekmény még az eseménytelenségből következően tultengő, kitervelt, kerek, frivol epizódjaival sem ér el hozzá. És nem is azért, mert térben oly messzi esik tőle minden hely, ahol a könyv hősei megfordulnak, hanem egyszerűen azért, mert ösztönösen érzi, hogy algiri bordélyban, Földközi-tengeri világítótoronyban, konstantinápolyi szállodában, mindenütt olyasmit akarnak elhíttetni vele, ami nem létezik. (KKJ.)

RADÓ ARPAD: VIHAROS NAPOK. Céltalan lenne afölött elmélkedni, hogy napi aktualitású írások könyvben való közreadása mennyire hasznos s milyen szempontok szerint kell ezek kiválogatását végezni. Bármennyire sodróan érdekesek legyenek is az események, melyek körülvesznek bennünket, kitöltik életünket és fojtogatnak, a széljegyzetek, amiket az újságíróknak módjában van az eseményekhez fűzni, nagyon hamar megmerevednek, érdektelenné válnak és idegenek lesznek számunkra. Az események ugyanis, melyekről ir befjezetlenek s az újabb összefüggések egész más megvilágításban tárhatják eléink ma azt a különösen közéleti és politikai jelenséget, amit az újságíró a maga idejében esetleg helyesen látott. Maga az általánosság, a háborútól való félelem, az emberek rosszasága s a humanista szemszög viszont nem hatnak. Ezért legüdébbek és legközelebb állók Radó Árpád gyűjteményében azok a cikkek, melyek befejezettek. „Az egész rendszer elhibázott“, ahol a hős meghalni megy a spanyol front-ra, a „Halál az uccán“ és „Az ügyész“, aki ugyancsak meghal. S ezért állunk tanácstalanul az „Angol óra“ kereskedőjével és családjával szemben, akiről, tudatunkban egyre a zsurnalizmus iránti